

Tulli

Valvontaosasto, tavara- ja liikennevalvonta
Tulliylitarkastaja Anna Kallio

13.10.2023

Dnro 2040/01.02.01/2023

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Lausunnon antaja

Tulli /Tulliylitarkastaja Anna Kallio, anna.kallio@tulli.fi

HE 38/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverolaista annetun lain muuttamisesta

Tulli on tutustunut hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkaverosta annettua lakia siten, että savuttomat nikotiinituotteet tulisivat veron piiriin. Savuton nikotiinituote määriteltäisiin laissa siten, että määritelmä kattaisi markkinoilla olevat niin sanotut nikotiinipussit sekä markkinoille mahdollisesti myöhemmin tulevat niitä läheisesti muistuttavat tuotteet.

Tulli kannattaa savuttomien nikotiinituotteiden sisällyttämistä tupakkaveron piiriin ja näkee loogisena jatkumona, että tupakkaveroa laajennetaan vähitellen koskemaan uudempia tupakka- ja nikotiinituotteita.

Esityksessä todetaan, että Fimean tulkinnan muuttumisen seurauksena nikotiinipussit ovat tulleet Suomessa vapaammin markkinoille. Muita kuin lääkelain piiriin kuuluvia nikotiinipusseja saa tällä hetkellä myös tilata ja tuoda Suomeen ilman määrä- tai vahvuusrajoituksia. Hallitusohjelmassa on kuitenkin linjattu tupakkalain tulevaa nikotiinipusseja koskevaa sääntelyä, jolla mahdollisesti rajoitetaan myös maahantuontia. Näin ollen on syytä varautua siihen, että tuotteita salakuljetetaan Suomeen, etenkin jos hintaerot lähialueisiin kasvavat. Myös siihen on syytä varautua, että tuotteiden etämyyntiin liittyy vastaavia verovalvonnallisia haasteita kuin alkoholin verkkokauppaan.

Savuttomien nikotiinituotteiden tulo tupakkaveron piiriin parantaa edellytyksiä kyseisten tuotteiden mahdollisen salakuljetuksen ja laittoman kaupan torjuntaan. Tupakkaveron alaisina tuotteina esimerkiksi nikotiinipussien salakuljetus täyttäisi jatkossa veropetoksen tunnusmerkistön tuoden esitutkintaviranomaiselle mm. mahdollisuudet aiempaa laajempaan pakkokeinojen käyttöön tutkittaessa esimerkiksi laajamittaisia nikotiinipussien salakuljetustapauksia. Veropetostunnusmerkistön täyttymisen myötä laajeneva rangaistusasteikko kasvattaisi rikosoikeudellisen rangaistuksen pelotevaikutusta, joka osaltaan ennaltaehkäisisi kyseisten tuotteiden salakuljetusta ja laittonta kauppaa.

Tullilla on havaintoja siitä, että nikotiinipussien myynnin vapautuminen Suomessa on vaikuttanut myös nuuskan salakuljetukseen ja laittomaan kauppaan sekä nuuskan lailliseen matkustajatuontiin, koska nikotiinipussit vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja -tavaltaan läheisesti nuuskaa. Savuttomille nikotiinituotteille määriteltävällä verotasolla ja tuotteiden vähittäismyyntihinnoilla onkin vaikutusta niihin rikollisen toiminnan taloudellisiin kannustimiin, joita liittyy paitsi nikotiinipussien, myös nuuskan salakuljetukseen ja laittomaan kauppaan.

Tulli näkee, että savuttomien nikotiinituotteiden verollisen kulutuksen, matkustajatuonnin ja laittoman välittämisen kehitystä on jatkossa syytä seurata.

Jakelu Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto (sähköisesti sara.kuitunen@eduskunta.fi)

Tiedoksi Tullin valvontaosaston johtoryhmä, Tullin kirjaamo